

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 bani numărul 20

Administrația: Strada Mircea cel Mare No. 33

Abonamentul 10 lei pe an

CRONICA SEPTĂMĂNEI

Comunale:

Sesiunea ordinară de ianuarie a consiliului comunelui Constanța a fost prelungită cu 45 minute din cauza că membrii ce-l compun nu se străgeau în mod regulat la ședințe.

Săptămâna aceasta abia s-a putut complecta numărul membrilor, spre a se putea ține ședințe și a se lăua decizuni valabile, în interesul comunei.

Se continuă cu votarea bugetului la cheltuile. Când acesta va fi întreg votat, îl vom resuma, spunându-ne și noi părerea, asupra întregelui alcătuire.

Între altele, auzim că s'a redus leafa Primarului la 600 lei lunar din 800 lei, cât se votase de acțualul consiliu în prima sa ședință de constituire, ceea ce făcuse o impresiune destul de rea în oraș. Numai de năsări reveni asupra lefi, după ce primarul va fi numit! Fătă cu căteva inconsecințe comise până acum, a venit tot dreptul să ridică acăstă temere.

Mai aflăm că s'a supratat postul de ofițer al Stării Civile. Hotărirea e că se poate de laudabilă, dar cu condiție ca să lucreze în continuu, la primărie, atât primarul cat și ajutorul, iar nu ca până acum, când ajutorul, ca șef al cancelariei, era reținut toată ziua la birou, pe cind primarii veneau la oficiu numai ca să pue în mișcare lucsosul echipajul al comunei.

Primar încă nu s'a numit, probabil din cauza ocupărilor la Cameră și Senat a D-lui Ministrul de Interni-

Se vorbește cu multă insistență de unu Domn Voinescu, pensionar, fost prefect și Consul.

Dacă ne-ar sta prin puțință ceea, noi am cere să se asculte vocea sefului județului, singurul respondător de ceea ce se va face; altminterne nu mai înțelegem rostul unui comisar al guvernului în localitate.

D-l Prefect ar trebui să numească primar pe unul dintre consilieri, - așa ar fi normal, sau cel mult pe unul din localitate, agreat de intreg consiliul, spre a nu se mai repeta spectacolele de mai înainte, cu căte trei rânduri de consilieri pe an. - Dacă e vorba numai de expedierea lucrărilor curente, de măturarea stradelor cum se obișnuiește vorba în public, nu ne mai trebuie primar strem de localitate; aceasta cu atât mai mult că intreg consiliu afirmă că avem la comună un inginer dintre cei mai distinși, demn de toată recomandarea ce i-a făcut, la numire, d-l Prim-Ministru D. A. Sturdza.

Furturi:

Săptămâna aceasta s'a terminat la parchet instrucția furturilor din gară. Sunt inculpați 16 funcționari mărunți acari, macagii, și cum le mai dice, încap cu șeful de manevre G. Tanărescu. Sunt depuși de procuror șapte inculpați, împreună cu numul șef de manevre. Intreaga afacere a fost dată d-lui Juile instructor, care va emite ordonanță definitivă în cauza.

E oarte posibil că la instrucție se vor descoperi și alți complici.

Gazetăricești:

Panfletul Măscăricilor din strada Fructelor, am numit «Steaua Cons-

tante», care își luate de jumătate murădirea a tot ce e mai neprihănit în acest oraș, între care pe magistrații tribunalului local în frunte cu Președintul lor, drept resboare pentru că unul dintr-înșii a fost peceluit cum merită, pentru o faptă de mituire, absolvită în apel, n'a mai apărut de două săptămâni.

Petru Georgescu, redactorul ziarului «Dobrogea» din Tulcea, a fost condamnat la o lună închisoare, una săată de lei amendă și 4 lei despăgubiri civile, către d-l Stefan Borș pentru calomnie prin presă. Sentința a fost confirmată de Înalta Curte de Casație din București.

Apropos de calomnii prin presă; am întrebat: cum stă procesul întentat ziarului *Adevărul* de d-l D. Bănescu, inginerul județului, și cel portuit de părintele protoiereu G. Rădulescu, contra ziarului local «Steaua Constanței»?

Cu folosește dezistarea, sau părăsirea unor asemenea procese? Am vrea să știm.

PLEVNA CONSTANTIANA

III

Am ășis într'un număr trecut că numai piatra de Turcoaia a răsturnat pe D-l Terușan.

Să ne explicăm asupra acestei afirmații, precum am făcut-o până acum în tot ce am scos la suprafață, sub titlul de mai sus; după care vom proceda la esaminarea interiorului redutabilei întăriri pe

care am numit-o *Pleina Constanțiană*. Dacă nici în urma desgolirii ei, pe toate fetele interne și externe, guvernul, actual care a făcut apel la descoperirea *Piermelor*, nu va întreprinde nimic, — nici măcar aici, în Dobrogea, unde campul este aşa de neted — după cum guvernul trecut n'a putut face nimic asupra interpelării ce i-a fost adresată de d-l deputat I. Brătescu, în ședința de la 18 Dec. 1906, se va ști, în acest cas, — de către Dobrogeni, cel puțin — că totul e *putred*; că nu mai putem aștepta nici o îndrumare a luerurilor, sub actuala formă de guvernămînt, și că va trebui să plecăm, totuști căci iubim acest pețec de pămînt, la București, spre a ne plângere contra nepăsărei guvernelor de soarta acestei provincii, care e pentru totdeauna legată cu aceea a României transdunărene.

De altmintrenea, n'avem de ce ne grăbi. Până la 25 Martie, când suntem informați că se vor strînge în Constanța toți mari proprietari din județ, este timp destul spre a vedea dacă guvernul central ține sau nu seamă de plângerile ce-i adresăm, în numele populației locale.

Iată casui eu Turcoaia.

La o săptămână sau două, după venirea ca primar a d-lui P. Terușanu, un interesat dintre cei cu exploatarea granitului de la Ciceracci, a prezentat d-lui primar o pavă de piatră cioplită de acolo, oferindu-se a furnisa această piatră pentru pavarea pieței Independență, conform planului și devizuluil de 60,000 lei alcătuit și aprobat de minister încă din anul trecut.

D-l Primar, cunoșător în asemenea materie, respunde că această piatră nu e granit, ci un porfir, — sau altceva, nu știm bine, — care, deși tare, poate prea tare, nu însușește calitățile pietrei de Turcoaia, pentru pavare cu piatră cubică.

Omul nu știa cui vorbesee, dar a vorbit hotărât, tare — dacă l'am audiat și noi!

Am spus deja că unul dintre antreprenorii granitului ce la Ciceracci este d-l D. Bănescu, inginerul șef al județului.

Ce se va mai fi întemplat pe crmă, firescă, noi nu putem sci, nedispunând de o poliție secreta atât de vastă: să scim de către orii primarul cu d-l Bănescu și alți prieteni său petrecut împreună, și că de cald sau intim.

Am văzut numai atât că, de a doua dată, primarul Terușanu era broftuit de la centru, cu neaprobaarea diurnei și diferite descurăgiările, până când a plecat.

Motivele celor ce-l slăbisera din dragoste, cu mesele și zafeturile, — nouă ni s'așă părut perfide, — sau îl urmau abia câine-câineșe, la gară, la plecare, erau că ar fi ultragiat, într-o conversație particulară, pe d-l ministru de interne, în cestia pavărel trotoarelor cu asfalt.

Iată ce explicații aveam de dat asupra *pietrei de Turcoaia*, care, după noi a spart capul d-lui Terușanu.

Cei interesați tragă consecințele.

X.

APEL

LA

Proprietarii rurali din Dobrogea

Iubiți Colegi,

Cu toții știm, că astăzi individul *isolat* nu mai poate lupta contra nevoilor unanime de căștig, care sunt basate pe asservirea meșteșugită a naivilor și pe născocirile necurmante de tot felul.

Poporele înainte, adânc pătrunse de acest adever sunt de mult pregătite astfel, ca prin puterile lor puse în comun și concentrate în asociații profesionale, să poată desvolta *industria ori meșteșugul*, așa că rodul muncii lor, să fie produs cătă *mai ușor și mai profitabil*.

Chiar la noi, societățile organizate, au putut dobândi înlesniri, ce până acum nu aveau. Când dar, pe toți agita greutățile mereu crescănde; noi plugarii de ce stăm?

Rutina ne desarmează și noi nu o combatem. Boalele și neajunsurile ne seceră, și noi privim. — Dările ne covârșesc. — Camăta ne stroarce și plătim. Orașele ne impun legile lor, iar noi, dormim, dormim duș, având numărul și hrănind pe toți.

Resemnarea aceasta iubiți colegi, fiți siguri, nu atinge pe nimeni, în acest veac al banului; dacă chiar,

ea nu este exploarată. Acei în cari văți tot increzut, de unde pot ei cunoaște neajunsurile ce vă au sărit?

Când pământurile vă sunt ipotecate, rodul muncii vândute de mai înainte pe nimic. Vitele și unelele amanetate. Viitorul copiilor scompată; tot mai nădădui să culegeți recolte din boabele răsipite pe drum? Tot mai așteptați solicititudinea altora?

Aide, uități jalea trecutului și faceți față primejdiei, până când mai aveți încă suflare în oase. Numai comptați pe altă, când experiența vă spune că: *Interesul individual este cel mai bun povător*, și că nimeni nu mai poate vedea mai lîmpede aceea ce le este folositor, de cătă fiecare lucrător ori clasă de lucrători.

Numai plugarii pot căuta și găsi mijloacele practice și felul îmbunătățirilor a se introduce în toate ramurile industriei ce ei întreprind. Si numai puterile lor adunate sunt în drept și pot *impune legile lor*, în această țară de agricultori.

Noi Dobrogeni mai cu seamă, români născuți fiind, și trecuți aci spre folosul tărei, avem de revendicat mai multe de ori-cine. Cultivatorii de dincolo sunt victimile nepăsărei lor; pe când noi am devenit martiri ingrăditinelor altora.

Pe aceia trebuie să-i preocupe numai cestiunile economice, care interesează agricultura și proprietatea rurală; pe când noi, considerați *ca strinți*, avem de obținut până și dreptul, de a ne putea plângere și putința de a ne putea apăra.

Ori de căte ori dobrogeanul se alarmează de abuzurile ce se comit aici, drept ori-ce satisfacție el este bănuit că prin acest mijloc, voiește să dobândească drepturi politice. Eroare; insinuări perfide! Pecharta celor de dincolo, nu sunt oare inscrise aceste drepturi? Ce fac cu dânsela? Căță depătați de adeverată expresiune aș trimis ei vreodată în Cameră? Si apoi, dacă acolo reprezentanții se numesc, cum ar putea fi altfel aci, ușa stând luerurile?

Faptul stabilirei noastre aci nu dovedește el îndestul oare, că noi am fugit de acea politică care se face acolo? Cu totul altceva căutăm. Sperăm că tocmai la adăpostul flutuăruielor acelei politice, să fim ajutați de a ne identifica interesele, cu acelea ale propoșirei a

cestel provincii. Ne așteptam ca să nici se facă drumul ușor, spre a indeplini această misiune, căria în naivitatea noastră, ne devolasem. Astfel însă, cum stații aci iuerurile de fapt, regimul excepcional sub care trăim, nu face de cât a ne ridică ori ce mijloc de protestare, ori ce mijloc de îmbunătățire.

Iată pentru ce cerem drepturi politice, și astăzi după un sfert de veac de invălmășeli și de sbuciumări de-sastroase; noi credem, că este în suș în interesul țărei, să pue Dobrogea cu un ceas mai înainte, sub legile comune, dacă ea nu voește ca această provincie să rămână pustie.

Vor fi suferind toți, nu contează; aceasta se vede, se simte; dar nimeni atât cât Dobrogeni. De aceea ei trebuie mai mult de cât toți să se grăbească a se grupa, și lura, spre a face să inceteze o stare de lueruri care nu poate și nu trebuie să se mai prelungească.

Ce folosește munca, dacă desordinea și risipa nimicește rodul? Ce folosește insuși traiul, când el nu este de cât un lung sir de amărăciuni?

Negustorii de vorbe nu pot avea milă de victimele lor; căi atunci ar trebui să se desintereseze de ei însiși. Mușterii de slujbe nu se pot împăca cu ordinea și economia; fiindcă atunci ar trebui să li se reducă numărul și căștigul.

Trebue ca noi populaționea producătoare, asupra cără se comite oate aceste miserii, să luăm inițiativa, de a indemniza Guvernele să ia măsuri de îndreptare.

Cum însă, o lungă experiență ne spune, că rugăciunile individuale ne sprijină pe nici o forță, nu se ia în seamă; nu ne rămâne de cât influența solidarităței.

Numai cu puteri unite și cu dor de binele general, vom putea învinge greutățile și pe dușmani încă fără de nici un zel, care contribue la distrugerea propășirei acestei provincii.

Să ne adunăm, să ne sfătuim, și să alegem, între o desbinare neputincioasă și o unire tare și binefăcătoare. Să nu uităm, că pretutindeni unde societățile agrare nu sunt, agricultura este inapoiată. Orici unde său constituise de mult sindicate și societăți agricole puternice, agricultura este înaintată și prosperă; pentru că acele societăți, au știut

să apere interesele lor, influențând, pe de o parte guvernele, să ia măsurile care contribuiesc la înflorirea agriculturii; iar pe de altă parte, incurajând pe cultivatorii la o muncă mai ratională și mai productivă, și înlesnindu-i spre aceasta prin adjutorii cooperățiunilor și a creditelor agricole mutuale, ce le au înființat.

Noi constituindu-ne într-o societate afiliată cu aceea agrară a marilor proprietari din București, ne vom putea spori forțele și nădăjdui într-un viitor mai bun.

Următorul program al ei, ve fi și al nostru. Pe lumer dar cu toții Dumnezeu să ne ajute.

Prin articolul 3 din statut, acea societate mărturisește că scopul ei este desvoltarea pe de o parte și ocrotirea pe de alta, a proprietății agrare; și că ea spre a atinge acest scop, își va îndrepta activitatea în următoarele două direcții.

A. Desvoltarea Agriculturii

1) Prin înmulțirea școalelor practice de agricultură, în centrele mai populate din fiecare județ, îndrepătând învățământul fiecărei școli, în sensul culturii mai priincioase și mai bănoase din regiunea sa.

2) Prin răspândirea micilor industrii agricole care vor transforma materialele prime ne-utilizate astăzi, în valori comerciale.

3) Prin răspândirea vitelor ameliorate, ceea ce va da o impulsione considerabilă economiei noastre animale.

4) Prin răspândirea celor mai bune semințe potagere, fructifere, cereale și textile, pe care le vor cultiva și respăndi școalele noastre practice.

5) Prin răspândirea prin comune în mod gratuit a cartilor și broșurilor agricole, și al jurnalului societății.

6) Prin înființarea de concursuri agricole în fiecare reședință de județ și a unui concurs anual general în București și Iassy.

B. Ocrotirea proprietății

1) Prin răspândirea creditelor agricole mutuale, care vor scăpa pe proprietari de cămătari; le vor procură capitalul necesar spre a scăpa proprietățile lor în timp de criză;

le vor permite să și amelioreze cultura având puțină să și cumpere sămințe și vite ameliorate, precum și mașinile agricole trebuincioase, unei culturi sistematice; și mai târziu să întreprindă ameliorări fonciare; irigații, denagiu etc.

2) Prin înființarea cooperățiunilor și sindicatelor agricole, se vor supri-ma intermediarii care onereză prețul productelor la desfacerea lor; se va asigura productelor agricole un debogeu mai avantajos, prin convențiunile ce se vor încheia cu streinătatea; se va îndrepta insuficiența și scumpetea mijloacelor de transport.

3) Prin menținerea unei drepte campaniri, în repartisarea imositelor, spre a nu fi expusă proprietatea rurală la sacrificii mai mari de cît poate suporta, și la care recunoaște că trebuie să se supună în mod equitabil.

Urmează îscăliturile a 30 proprietari mari din județ.

„Un cetățean indignat”

II PROCES-VERBAL

№. 174

Astăzi Duminică 10 Februarie 1902.

Noi membrii comitetului de inițiativă pentru serbarea școlară din ziua de 27 Ianuarie a. c., în scop de a se ajuta școlarii săraci, intrându-ne pentru încheierea societăților, și având în vedere alaturata situație de sumele incasate și cheltuielile făcute, precum și de adresa d-lui Revizor școlar al județului Constanța hotărâm ca din căștigul net în sumă de lei una sută șépte-deci și doi b. 85, să se trimeță de către d-l Director al școalei, revizoratului de Constanța sunu de lei cinci-zeci pentru cantelele școlare din județ. Suma de lei două-zeci și doi bani opt-zeci și cinci să rămâne ca fond pentru teatrul școlar, iar suma de lei una sută beneficiul net al serbării să fie întrebuințată de către delegații comitetului pentru a se cumpăra cele necesare școlarilor săraci.

Pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal care se va păstra în arhiva școalei.

Membrii comitetului:
Primar **Papaianopol**.

Capitanul portului, Lit. N. Ionescu
Adjuantațul pieței, Sub-Lit. P. Ionescu
Polțal, T. Ionescu
Directorul poliției, Handoc
Secretarul primăriei Simionescu

Directorul școalei, **Buzincu**.

He! He! onorabile și mult vulnerabile cetățenești nu judeca în mea după D-ta (care stai eu—luntrea în două tîrguri...).

Noi facem lucrurile fie-care cu sartul lor, încet, cu regulă și bine. Numai umbra după... potcoave...? Mai bine vin colo la biblioteca școalei, și mai citește... iar Sâmbăta vin și ascultă la șezători, dor il mal prinde ceva... despre lumea asta, pe care văd că nu prea o răumegi bine.

Nu ne îndoim că D-l Revizor al județului care e la curenț cu totă; și care a organizat și a încurajat asemenea bune și practice instituție, va da o lectie *Indignatului cetățean Cernavodean*? desmîntind cele debitate din neștiință ori neprincipere.

Noi ăștia Românilor suntem mândri de asemenea instituții, care au prins rădăcini în Dobrogea, unde în deosebit sunt necesare. Ori ce detalii relative se pot avea din arhiva școalei unde sunt toate actele relative.

Johnson.

Informații

Delegațiunea întrunirei de la 20 Ianuarie din Tulcea, pentru drepturile politice, compusă din d-nii Leonida Stere, D-rul Petroff și D. Melinescu, s'a prezintat d-lui Prină-ministru, d-lui ministru de interne, d-lor Președinți ai Corpurilor legiuitorilor și mai multor bărbați politici din București, între cari și d-lui G. Panu, espunând cauza pentru care a venit: acea de a le cere concursul pentru abrogarea legilor speciale după care se administreză Dobrogea. Pretutindenea delegația mărturisesc că a fost simpatic primită, constatănd din partea tuturor o bună-voință manifestă pentru întoamnă, când cestiunea va fi pusă pe tapet, în urma unor studii și constatări speciale ce fiecare a luat însărcinarea a face în această c. stiune.

Prin îngrijirea d-lor L. Balaban, șeful ocolului Cașimea și a d-lui Stefan Nistor, mare proprietar cultivator în localitate, s'a dat Dumineca trecută un bal în Cașimea, în folosul școalei de acolo. Prefectul județului vecin, d-l Bastachi, a onorat cu prezență sa acel bal, și mai mulți alți domni din Tulcea și Babadag.

Laudă inițiatorilor, și inteligenței din localitate, suntem informați că balul a reușit de minune, astfel că va da un beneficiu net de cel puțin 1400 lei, adică cămă indoit de căt ar produce ori-ce petrecere filantropică din acele ce se uzează.

Gîant responsabil, Costică M. Niculescu.
Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța

Tipografia «AURORA» Frații Grigoriu Constanța.

ză și cămă se abuzează a se da în Constanța.

In vederea intrunirii anunțată pentru Duminică 24 cor., în Medgidia, o mulțime de cetățeni din Constanța au plecat cu trenul de după amiazi. Sosind în Medgidie, Constanțenii au fost întâmpinați de o mare mulțime de cetățeni din Medgidia și de prin județ, cetățeni care veniseră acolo pentru a lua parte la întrunire.

La ora 4 d. a. întrunirea a avut loc în salonul hotelului Trajan. Au luat cuvântul d-nii Alexandru Belicic, Ioan Berberianu, Parpalia delegatul cetățenilor din Ostrov și d-l Ion Roman.

S'a primit mai multe telegramme de aderări și s'a trimis o telegramă M. S. Regelui și s'a anunțat o nouă întrunire pentru 25 Martie a. c., în orașul Constanța.

Reușita întrunirei a fost desăvârșită.

Aseară, Sâmbătă, a avut loc prima seara dansantă la clubul „Ovidiu”. Reușita a fost splendidă, saloanele fiind pline de lumea cea mai aleasă, unde s'a petrecut până aproape de orele 4 cu cea mai plăcută vioiciune și afabilitate, ne asigură că ce au luat parte, întocmai după cum erau mai acum căpătă și anii petrecerile drăguțe și animale ale acestui club.

Cerem scuze abonaților pentru întârderea apariției acestui număr, directorul ziarului fiind lipsă în București septămâna aceasta.

Corpul Portarelor Tribunalului Constanța PUBLICAȚIUNE

No. 3886.—1902 Februarie 22.

In basă ordinului D-lui Președinte al acestui Onor. Tribunal cu No. 2984 902 pus pe cererea Băncii Agricole sucursală Constanța.

Se publică spre generala cunoștință a amatorilor că în ziua de (11) unu-spre-dece Martie 1902, începând de la orele 10 a. m. se va vinde prin licitație publică în localitate la conacul moșiei Caradurah din comună Mahmud-Cuins, plasa Medgidia, Județul Constanța unde se află urmărită avere mobilă a debitorului Dimitrie I. Suditu din zisa comună compusă din diferite vite și diferite unele de mașini agricole precum și un patul plin cu porumb în ștuleți care se află la armăz; anume prevăzută în procesul verbal de urmărire No. 1683 902 aflat la dosar, după cererea și pentru despăgubirea Băncii Agricole, sucursală Constanța cu suma de lei (48.670) patru-zeci și opt mil sease-sute-seapte-zeci, en procente de 10%, până la numărătoare și comision de 1%, plus cheltuelli de urmărire ce are a lăua de la numitul debitor în baza actului de constituire de amanet autentificat de acest onor. Tribunal la No. 430 901, înscris la No. 95 901 și investit cu formula executorie la No. 292 901.

No. 3882.—1902 Februarie 22.

In basă adresel D-lui Jude al ocolului III București cu No. 1762.

Se publică spre generala cunoștință a amatorilor că în ziua de (10) zece Martie 1902 începând de la orele 10 a. m. se va vinde prin licitație publică în târgul oborul de vite din orașul Constanța avere mobilă a debitorului Ivan Tănase din comună Tusla compusă din 1) Sease bot de jug, din opt ce are, și 2) Una vacă cu lapte din două vaci ce are; anume prevăzută în procesul-verbal cu No. 1802 902 aflată la dosar după cererea și pentru despăgubirea D-lui Dimitrie Steriu din București cu suma de lei (253) două-sute-cinci-zeci și trei cu procentele legale de la 27 Septembrie 1901, data intentării acțiunelui și până la numărătoare plus (30) trei-zeci lei spese ce are a lăua de la debitorul Ivan Tănase în baza cărței de judecată No. 3100 901 a Judecătoriei ocolului III București investită cu formula executorie, prin care carte de judecată numitul debitor este obligat în mod solidar împreună cu D-na Ruse Tănase. În plus spesele de urmărire

No. 3894.—1902 Februarie 22.

In basă adresel D-lui Jude al ocolului III București cu No. 1761 902.

Se publică spre generala cunoștință a amatorilor că în ziua de (10) dece Martie 1902 începând de la orele 10 a. m. se va vinde prin licitație publică în târgul oborul de vite din orașul Constanța avere imobilă a debitorului Ruse Tănase din comună Tusla compusă din 1) Trei cai, 2) Șase boi și un mânzat, 3) 140 oi cu berbeci, 4) Una bivolită cu un malac. Din această avere acea de la punctele 1, 2 și 3 de mai sus, se găsesc amanetați la creditul Agricole pentru suma de lei 500. 5) Una mașină de secerat veche și 6) Un plug cu una brazdă; anume prevăzută în procesul verbal cu No. 1801 902 aflat la dosar, după cererea și pentru despăgubirea D-lui Dimitrie Steriu din București cu suma de lei (320) Trei-sute-două-deci, plata arendă de la August 1899 și până la August 1901 plus (30) Trei-deci lei spese și plus cheltuelli de urmărire, ce are a lăua în baza cărții de judecată sub No. 3099 901 a Judecătoriei ocolului III București investită cu formula executorie.

Cop. de Portret, G. Dumitrescu.